

Sprawozdanie z działalności rzecznika prasowego Starostwa Powiatowego
w Kielcach za 2009r.

Podstawy prawne działania rzecznika prasowego

Zakres działania rzecznika prasowego Starostwa Powiatowego w Kielcach określa **Regulamin Organizacyjny** tej jednostki. W strukturze organizacyjnej urzędu rzecznik prasowy nie wchodzi w skład żadnego wydziału czy zespołu lecz tworzy tzw. jednoosobowe stanowisko pracy i podlega służbowo bezpośrednio staroście kieleckiemu.

Zgodnie z Regulaminem Starostwa Powiatowego w Kielcach do podstawowego zakresu działania rzecznika prasowego Starostwa należy m.in. informowanie środków masowego przekazu o działalności, programach i wynikach pracy Starostwa oraz zapewnianie dziennikarzom dostępu do informacji, którymi dysponuje Starosta, przedstawianie stanowiska Starosty w ważnych sprawach, opracowywanie publikacji, przedstawiających stanowisko Starosty w toczących się dyskusjach. Oprócz tych działań związanych ze współpracą z mediami rzecznik prasowy ma w swoich obowiązkach szeroko pojętą promocję (obejmującą np. organizację tzw. eventów czyli wydarzeń, spotkań i imprez oraz przygotowywanie wydawnictw).

Oprócz zapisów w Regulaminie Organizacyjnym istnieje **Zarządzenie Wewnętrzne Starosty Kieleckiego Nr 22/2003** w sprawie trybu przekazywania informacji rzecznikowi prasowemu, które zobowiązuje naczelników wydziałów i kierowników jednostek równorzędnych Starostwa Powiatowego w Kielcach do informowania rzecznika o podejmowanych działaniach w celu przekazywania ich mediom i umieszczania na stronie internetowej urzędu.

Przedstawione powyżej zapisy (które wyznaczają obowiązki rzecznika prasowego) wprost wynikają z zagwarantowanego w **Konstytucji RP** swobodnego dostępu obywateli (w tym dziennikarzy) do informacji publicznej . W **artykule 61** Ustawy Zasadniczej czytamy: *„Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne”*.

Wyznacznikiem zadań rzecznika prasowego jest także **Prawo Prasowe**, które w **artykule 1** stanowi: *„Prasa zgodnie z Konstytucją RP, korzysta z wolności wypowiedzi i urzeczywistnia prawo obywateli do ich rzetelnego informowania, jawności życia publicznego oraz kontroli i krytyki”*.

Warte podkreślenia jest to, że nie istnieje jeden, zwarty dokument, który kodyfikowałby prawa i obowiązki rzecznika prasowego. Podstaw prawnych i etycznych działań rzecznika prasowego należy szukać w takich dokumentach jak : **Ustawa z dnia 6 września 2001r.**

o dostępie do informacji publicznej (która precyzuje w **artykule 1**, że „*Każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu.*”) czy **Kodeks Etyki Polskiego Stowarzyszenia Public Relations** z 1996 r. (który za naczelne stawia takie zasady jak rzetelność, uczciwość, prawdomówność, zakazuje wprowadzania odbiorcy informacji w błąd, korumpowania środków masowego przekazu i oferowania korzyści majątkowych lub osobistych dziennikarzom.

Obowiązujące obecnie Prawo Prasowe zostało przyjęte 26 lat temu i w wielu punktach nie przystaje dziś do rzeczywistości a rzecznikowi instytucji publicznej daje bardzo małe możliwości skutecznego reagowania na medialne przekłamania. Wprawdzie przysługuje mu zagwarantowana w Prawie Prasowym sprostowanie, ale zdarza się, że redakcje uchylają się od zamieszczenia na swoich łamach jego treści. Wówczas pozostaje jedynie złożenie pozwu cywilnego o naruszenie dóbr osobistych. Jest to jednak czasochłonna i kosztowna droga dochodzenia swoich praw.

Realizacja zadań w 2009r.

Spośród zadań jakie realizuje rzecznik prasowy Starostwa Powiatowego w Kielcach, kontakty z mediami są tym najważniejszym. Mają one wielopłaszczyznowy charakter:

- **codzienne newslettery** - rzecznik prasowy swoje kontakty z mediami buduje na codziennych newsletterach czyli informacjach prasowych, dotyczących działalności Starostwa Powiatowego w Kielcach, wysyłanych drogą mailową do dziennikarzy wszystkich lokalnych mediów. Zawierają one aktualne i interesujące informacje o działaniach Starostwa. Znajdują się w nich również zapowiedzi imprez i wydarzeń oraz - w miarę potrzeby - relacje z nich wraz ze zdjęciami. Jeśli zachodzi taka konieczność, przy niektórych informacjach podawany jest kontakt telefoniczny do osoby, która posiada szczegółową wiedzę na temat danego zagadnienia. Przekazywaniu mediom informacji rządzi idea służenia instytucji, a to oznacza, że podawane są tylko te informacje, które budują pozytywny jej wizerunek, wskazują na aktywność pracowników i kierownictwa.
- **konferencje prasowe** – w 2009 r. w Starostwie Powiatowym w Kielcach zorganizowano cztery konferencje prasowe, które poświęcone były : 10-leciu powiatu kieleckiego (21 stycznia), organizacji Jarmarku Świętokrzyskiego (7 maja), inwestycjom powiatowym (8 lipca), realizacji projektów unijnych oraz planom budowy nowej siedziby (7 października). Podstawową przesłanką do zwołania konferencji prasowych

jest ważny temat, bowiem dziennikarze udający się na takie spotkanie decydują się na udział w nim z nadzieją otrzymania interesujących informacji i ciekawych materiałów. Dlatego też na każdą konferencję prasową przygotowywane są – w formie elektronicznej i papierowej – materiały prasowe. Warte podkreślenia jest, że zainteresowanie naszymi konferencjami jest duże, obecni są na nich przedstawiciele wszystkich najważniejszych mediów.

Oprócz tradycyjnych konferencji rzecznik prasowy Starostwa Powiatowego w Kielcach zorganizował w 2009 r. spotkanie przedświąteczne z mediami, które odbyło się 22 grudnia. Zaproszono na nie Członków Zarządu Powiatu oraz Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących Rady Powiatu Kieleckiego. To spotkanie z mediami, które miało charakter mniej oficjalny, służyło budowaniu przyjacielskich relacji między dziennikarzami a władzami samorządowymi, było także okazją do podsumowania kończącego się roku.

- **organizowanie wyjazdów studyjnych** - rzadszą formą kontaktów z mediami są wyjazdy – w 2009 r. dziennikarze zostali zaproszeni m.in. do udziału w Zgromadzeniu Ogólnym Związku Powiatów Polskich, które odbywało się 2 kwietnia w Warszawie. Ich obecność była bardzo pożądana, bowiem starosta kielecki odbierał główną nagrodę dla najlepszego powiatu w prestiżowym rankingu prowadzonym przez Związek Powiatów Polskich. Z tej właśnie uroczystości Radio Kielce przekazywało bezpośrednio relacje. Podobnie było w przypadku m.in. uroczystości wbicia pierwszej łopaty pod budowę hali w Chmielniku (styczeń 2009) i Dożynek Powiatowych (sierpień 2009).

Redagowanie strony internetowej

Internet jest narzędziem stwarzającym rzecznikowi prasowemu ogromne możliwości. Obsługą głównej strony internetowej Starostwa Powiatowego w Kielcach zajmuje się skromny, bo zaledwie 3-osobowy zespół, dla którego – co należy podkreślić – redagowanie strony jest zajęciem dodatkowym. Są to: rzecznik prasowy i pracownik Wydziału Rozwoju (którzy odpowiadają za stronę merytoryczną) oraz informatyk (odpowiadający za grafikę). Redagowane przez rzecznika prasowego zakładki strony internetowej Starostwa (www.powiat.kielce.pl) to m.in. : aktualności (codzienne, rozszerzone informacje o działaniach samorządu powiatowego wraz ze zdjęciami), kalendarium Zarządu Powiatu (szczegółowy plan dnia Członków Zarządu Powiatu), serwis samorządowy PAP (który udostępniony

został Starostwu bezpłatnie na podstawie zawartej umowy), imprezy (informacja o odbywających się w powiecie kieleckim imprezach kulturalnych i sportowych), galeria zdjęć, turystyka. Na stronie internetowej Starostwa umieszczone są także dokumenty rozwojowe i publikacje (np. Strategia Rozwoju Powiatu Kieleckiego), dane teleadresowe (m.in. do poszczególnych wydziałów i jednostek, instytucji działających na terenie powiatu, gmin, gospodarstw agroturystycznych czy placówek oświatowych). Jedną z najważniejszych zakładek jest redagowany przez pracownika Wydziału Organizacji, Kadr i Spraw Obywatelskich Biuletyn Informacji Publicznej.

Mocną stroną witryny internetowej Starostwa jest z pewnością jej aktualność, co przekłada się na zainteresowanie mediów i mieszkańców powiatu. Prowadzony przez rzecznika monitoring pokazuje, że artykuły znajdujące się na naszej stronie pojawiają się w innych witrynach internetowych oraz wykorzystywane są przez dziennikarzy.

Obecnie trwają prace nad modernizacją witryny Starostwa, która umożliwi zastosowanie nowych narzędzi takich jak – zamieszczanie filmów.

Przygotowywanie wydawnictw, folderów, plakatów

Wydawnictwa są jedną z form promocji powiatu kieleckiego oraz dostarczania informacji o działalności Starostwa Powiatowego w Kielcach. W 2009 r. rzecznik prasowy:

- współpracował przy przygotowaniu do druku napisanej przez historyków monografii „Dzieje powiatu kieleckiego” (korekta i wstęp), przygotowywał również wstępy do innych wydawnictw (m.in. „Gospodarstwa agroturystyczne”, „Przekładaniec i inne potrawy powiatu kieleckiego).
- zgodnie z umową zawartą z Wydawnictwem Media Regionalne co miesiąc przygotowywał całostronicową wkładkę do dziennika „Echo Dnia”, w której umieszczane były informacje o działalności Starostwa Powiatowego w Kielcach). Współpraca ta kontynuowana jest także w tym roku.
- przygotowywał materiały do publikacji w ogólnopolskich czasopismach (m.in. piśmie samorządowym „Fakty”, „VIP”).
- przygotowywał okolicznościowe gazety z okazji 10-lecia powiatu kieleckiego (styczeń) oraz Dożynek Powiatu Kieleckiego i Gminy Raków (wrzesień).
- przygotowywał druki reklamowe (m.in. plakat ubiegłorocznych dożynek).

- w grudniu 2009r. ukazał się pierwszy numer 2-miesięcznika samorządowego „**Kalejdoskop Powiatu Kieleckiego**”. Wydawnictwo to w całości (poza składem i drukiem) przygotowywane jest własnymi siłami - przez rzecznika prasowego oraz pracownika Wydziału Rozwoju. Gazeta trafia do wszystkich gmin powiatu, dostępna jest także w naszym Urzędzie oraz w jednostkach organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Kielcach. Jej idea opiera się na prezentacji działań i zamierzeń samorządu powiatowego, prezentacji ciekawych przedsięwzięć oraz ludzi, którzy wpływają na rozwój społeczności powiatu kieleckiego.

Współorganizacja imprez

Współpraca z mediami i prowadzenie polityki informacyjno-promocyjnej jest podstawowym zadaniem rzecznika prasowego Starostwa Powiatowego w Kielcach. Nie można jednak oddzielić tego od przedsięwzięć promocyjnych związanych z **organizacją tzw. eventów czyli wydarzeń, spotkań czy imprez**. Działania te wpływają bowiem na budowanie pozytywnego wizerunku instytucji. W 2009r. rzecznik prasowy uczestniczył w organizacji wielu imprez (m.in. Jarmarku Świętokrzyskiego, Dożynek Powiatu Kieleckiego i Gminy Raków) był także pomysłodawcą i realizatorem konkursu bożonarodzeniowego „Do szopy hej pasterze” (na który napłynęło 287 prac z całego regionu) oraz wystaw organizowanych we foyer Starostwa (m.in. obrazów i grafik Waldemara Rękawika z Domu Pomocy Społecznej w Łagiewnikach).

Charakterystyka lokalnych mediów

Zadaniem rzecznika prasowego jest prowadzenie takiej polityki informacyjnej, która służy dobremu wizerunkowi urzędu. Temu nadrzędnemu celowi podporządkowane są wszelkie działania informacyjne oraz kontakty nawiązywane z dziennikarzami. Z drugiej strony rzecznik musi być przygotowany na trudne pytania i ataki mediów. Sytuacje kryzysowe są nieuniknione i ważne jest to, aby dobrze się do nich przygotować. Inny aspekt kontaktów z mediami to ich różnorodność – obok tradycyjnych gazet, rozgłośni radiowych i stacji telewizyjnych, pojawiły się witryny i portale internetowe (np. lokalne „Wrota Świętokrzyskie”, Portal Informacji Kulturalnych, gminne strony www), telewizje internetowe, coraz więcej na rynku jest także gazet bezpłatnych, branżowych oraz czasopism wydawanych przez samorządy. Do tych wszystkich mediów rzecznik stara się do-

trzeć, pamiętając jednak o tym, że co innego interesować będzie lokalny dziennik (np. „Echo Dnia”), a co innego specjalistyczne czasopismo zajmujące się problematyką samorządową (np. „Wspólnota”).

Do wspomnianego już zjawiska pojawienia się nowych, cyfrowych mediów, należy dodać drugą, bardzo niepokojącą tendencję – tabloidyzację środków masowego przekazu. W praktyce oznacza to pogoń za tanią sensacją schlebianie najniższemu czytelniczemu gustom. W takich mediach rzeczy pozytywne gorzej się sprzedają i rzecznikowi prasowemu samorządu trudniej jest dotrzeć do dziennikarzy ze swoim przekazem.

Rzecznik ma w swoim ręku narzędzie obrony (niestety wielce niedoskonałe) jakim jest sprostowanie. Korzystać należy z niego z umiarem i tylko w ostateczności, bowiem zdecydowanie wpływa na pogorszenie stosunków między urzędem a dziennikarzem. W praktyce rzecznika prasowego Starostwa nie zdarzyło się, by była potrzeba korzystania z tej formy wypowiedzi.

Statystyka publikacji w mediach

Rzecznik prasowy Starostwa Powiatowego w Kielcach prowadzi archiwum artykułów prasowych (w załączniku przedstawione są zestawienie za 2008 i 2009r).

Analiza publikacji na temat Starostwa wskazuje, że najwięcej z nich ukazało się w dzienniku „Echo Dnia” i „Gazecie Wyborczej”. Starostwo Powiatowe w Kielcach obecne było także w innych czasopismach, m.in.: tygodniku „Kielce Plus”, w gazetach gminnych (m.in. „Głos Nowin” czy „Wiadomości Chęcińskie”) i ogólnopolskich (samorządowe wydawnictwa: „Wspólnota” i „Fakty”). Informacje o działaniach samorządu powiatowego pojawiały się także na stronach internetowych gmin, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, portalach – Wrota Świętokrzyskie, Interia, Wirtualna Polska, Rolnicy.com. Trudniejszy jest monitoring stacji telewizyjnych i rozgłośni radiowych, ale spośród tych ostatnich najowocniej układa się współpraca z Radiem Kielce oraz Radiem Planeta.

Podsumowanie

Skuteczna i przynosząca zadowolenie współpraca z mediami możliwa jest tylko wówczas, gdy kierownictwo instytucji doceni „czwartą władzę” i gdy nie unika kontaktu z dziennikarzami. Oceniając podejście władz samorządowych powiatu kieleckiego do

mediów można stwierdzić, że rozumieją one konieczność otwarcia na środki masowego przekazu i są dostępne dla dziennikarzy.

W swojej pracy rzecznik prasowy Starostwa Powiatowego w Kielcach zauważa, że nie wszyscy naczelnicy Wydziałów oraz kierownicy jednostek podległych rozumieją potrzebę informowania o realizowanych przedsięwzięciach. W niektórych wypadkach Zarządzenie Wewnętrzne Starosty Kieleckiego Nr 22/2003 w sprawie trybu przekazywania informacji rzecznikowi prasowemu wciąż nie jest respektowane. Takie podejście szkodzi wizerunkowi samorządu powiatowego – konieczne jest bowiem informowanie - poprzez media - społeczności lokalnej o naszej pracy. Bez wiedzy rzecznika o tym, co dzieje się w poszczególnych wydziałach i jednostkach realizacja tego zadania jest znacznie utrudniona.